

Strategický rozvojový plán obce Zalužany

Období 2019 - 2029

Schválený zastupitelstvem obce dne 8. srpna 2019

OBSAH:

Úvod.....	2
Analytická část, Sociálně demografická analýza obce.....	3
Občanská vybavenost.....	11
SWOT analýza obce.....	14
Vize obce.....	17
Stěžejní oblasti rozvoje a strategické cíle.....	18
Závěr.....	23
Schvalovací doložka.....	24

Úvod

Strategický rozvojový plán obce Zalužany je důležitý koncepční dokument, jehož úkolem je sjednotit různé pohledy na rozvoj obce, stanovit dlouhodobé cíle a priority rozvoje v různých oblastech.

Z tohoto pohledu se tedy jedná o hloubkovou analýzu obce prováděnou za účelem volby nejoptimálnější strategie v jejím žádoucím rozvoji.

V **analytické** části rozvojového plánu obce je podrobně zdokumentována současná situace v obci a to jak z pohledu demografického, tak také z pohledu sociálně ekonomického a urbanistického.

Druhá část se pak věnuje přijetí **strategické** vize a vlastních rozvojových cílů, které byly stanoveny na základě shody napříč celým názorovým spektrem v zastupitelstvu obce, s přispěním názorů všech občanů, kterým budoucí směřování obce není lhostejné.

Analytická část

Sociálně demografická analýza obce

Zalužany patří mezi významné obce Středočeského kraje a okresu Příbram, a to jak svojí polohou, tak historií a environmentálními zdroji.

Historie

I. Pravěké osídlení

Stopy dávného lidského osídlení rovinatého území kolem dnešních Zalužan, chráněného na severu vyvýšeninami Varty a Žďáru (513 mj., v podobě žárových a mohylových hrobů, dokládají osídlení kraje již v století 10. př. n. l.

Z doby keltské (5. -1. stol. př. n. l.), i když v blízkosti existovalo na ostrohu, vybíhajícím do dnešní vltavsko-orlické zdrže větší keltské opidum východně od Nevězic, se zatím žádné pozůstatky lidského osídlení nevyskytly.

Naproti tomu v období velmi řídkého osídlení Čech v 1. až 3. století n. l., v tzv. období markomanském, vznikla v nejjihnější části zalužanského katastru na nepatrné vyvýšenině na západní straně dnešní státní silnice nad lučinatým údolím na dnešních parcelách č. 352 a 354 v širokém okolním kraji ojedinělá římsko-provinciální osada, osídlená v 1. a 2. století n.l., na ploše přes 1000 m čtverečních bylo zjištěno několik kůlových chat obdélníkového tvaru o šířce přes 5 m a délce 8,25 m až 13,5 m.

Obec Zalužany

Dokládá to, taktéž nález stříbrného denáru římského císaře Hadriána. Tato mince a alabastrová soška byly nalezeny r. 1922 na zahradě usedlosti V. Kubáta v Zalužanech. V 8. - 10. st. se v místě dnešních Zalužan usadil slovanský lid a založil tu osadu "za luhem" nebo "za luží". Odtud pak název obce Zalužany. Pozoruhodné je, že ve 13. stol. patřily Zalužany správou ke vzdálenému královskému hradu Kamýk nad Vltavou (15 km). První historická zpráva z roku 1291 je o darování vsí Zalužan a Tochovic králem Václavem II. dominikánskému klášteru v Ostrově u Davle. Významná zpráva z r. 1351 o novém rozměření obce svědčí o vysokém stáří velkoryse založené návsi.

Po oddělení od Kamýka byla ves rozdělena na dvě části: menší část vsi připadla šlechtickému manství královského hradu Orlík a druhá část byla zastavena nebo prodána blíže neznámému rytířskému feudálovi. Rozdělení Zalužan na část orlickou a vladycko-rytířskou přetrvávalo až do r. 1573. Zalužany měly dlouho dvojí vrchnost a dva poplužní dvory. Větší část 15. století patřila šlechtická část Zalužan rodu pánů Šiců z Drahenic.

Roku 1623 byla ves koupena předním českým panským rodem Šternberků. Šternberská vrchnost však nikdy v Zalužanech nežila, jako tomu bylo vždycky za časů pánů Loubských. Obraz Zalužan z roku 1654 není příliš utěšený, přestože v té době byly největší vesnicí v celém širokém okolí.

Po smrti hraběte Václava Vojtěcha ze Šternberku r. 1708 bylo pro velké zadlužení rozhodnuto o prodeji statku Zalužany. Obytná část bývalé zalužanské tvrze však byla v tak špatném stavu, že o ni dlouho neměl nikdo zájem. Až roku 1715 koupil statek Jan Felix Deym ze Stříteže na Tábořsku. V období deymovské vlády (1715-1727) vznikly mezi Orlíkem a Zalužany další spory: hraniční, pastevní, rušení držby. Roku 1727 zdědil zalužanský statek po své tetě Kajetáně Valentíně Deymové, roz. Kocové z Dobrše, Jan Josef svobodný pán z Dobrše, který byl, ale v té době ještě nezletilý. Samostatné správy se Jan Josef Koc ujal až po r. 1737. Z kocovského období se o Zalužanech zachovalo jen nepatrné množství zpráv. Roku 1767 se stal držitelem Zalužan syn Jana Josefa Koce František Dionysus. Krátká období vlády pánů Koců nebyla zalužanskému statku ku prospěchu.

Roku 1771 byla správa statku Zalužany svěřena manželce Františka Dionysa, vdově paní Marii Kocové, která se r. 1775 provdala za Karla Helversona z Helverheimu. Roku 1802 byl statek postoupen jejich synu Karlu Helversonovi. Jen třicetileté období

Obec Zalužany

helfersonovského panství v Zalužanech je přímo nabité důležitými událostmi zalužanskými i veřejnými. Brzy po roce 1775 se začalo s nástavbou druhého patra na zámecké budově. Roku 1804 se začalo jednat o koupi Zalužan Orlíkem. Období na sklonku 18.st. a celá polovina 19.st. - kromě vlastnické změny statku v Zalužanech proběhlo bez mimořádných událostí. Po roce 1780 začala vznikat jako oddělená část vsi Zalužan skupina domkařských chalup zvané Sázky. Jako první byla r. 1770 postavena obecní pazderna. Pazderna byla používána jako místnost pro sušení a zpracování lnu a konopí. Vesnickou samosprávu do roku 1850 reprezentoval rychtář. Zákon o obecním zřízení vydaný na jaře r. 1848 zrušil pravomoc dosavadních vrchnostenských úřadů ve správě venkovských obcí. Obce získaly úplnou samosprávu. Zalužany a okolní obce byly začleněny do nově zřízeného okresu mirovického. Spojená obec zalužanská, k níž patřily ještě Boješice a Touškov, měla 1208 obyvatel. Kompletní složení prvního zastupitelstva spojené obce zalužanské z roku 1850 není známo. Všichni zalužanští starostové z období 1870-1918 byli stále hojně zaměstnáni probíhajícími spory o užívání obecního jmění a odvádění pastevních poplatků. O ostatní činnosti zalužanské samosprávy v tomto období se nezachovaly žádné další zprávy. Největší historické markanty,

Skica jednoho z nejstarších stavení v obci.

Spodní náves od rybníku „Dolejší“

Historicky nejcennější částí Zalužan je jádro obce zahrnující náves se zámkem s nejbližším zastavěním. Vývoj zámeckého objektu souvisí s vývojem obce. Zprávy o tvrzi se objevují až v 15. st., ale podle charakteru zastavění lze předpokládat, že již před tím existovalo zemanské sídlo v dřevěném dvorci na místě tvrze. Hlavní zásluhu na vývoji šlechtického sídla měl pan Adam Loubský. Kolem r. 1650-1660 byl zbořen východní čelní trakt tvrze s bránou s padacím mostem nad zasypaným příkopem. V severním křídle byl pivovar, obyvatelný byl jen jižní trakt. Na východ od zámku byl vybudován hospodářský dvůr. Po r. 1715 byl zpustlý západní trakt přestavěn, zvýšen o obytné patro a přistavena zámecká kaple Panny Marie. Údaje o stavebním vývoji zámku nejsou úplné. Do r. 1889 bydleli na zámku zalužanští fundáční kaplani. V r. 1974 byl zámek předán do správy Okresního kulturního střediska v Příbrami. V prvním poschodí objektu byla zřízena expozice "Muzeum středního Povltaví", v druhém poschodí instaluje Národní galerie Praha ve spolupráci s Muzeem hl. města Prahy etapově v dvouletých turnusech výstavu "České výtvarné umění 19.století". Zámek včetně pozemku je zapsán v seznamu kulturních památek.

Budova zámku je v dobrém stavu, park bude vyžadovat rozsáhlejší úpravy

V prostoru nad zámkem je židovský hřbitov, který patří ke kulturním památkám, nachází se však v neutěšeném stavu.

Kostel

Roku 1869 požádaly Zalužany o povýšení na městys. Jejich žádost však byla zamítnuta s tím, že Zalužany nejsou farní obcí, že nemají ani vlastní kostel a v místě není ani žádný průmysl. Proto byl v letech 1872-1874 postaven z podnětu občanů klasicistní kostel sv.Karla Boromejského. V současné době je kostel pro veřejnost uzavřen. K památkově chráněným patří mobiliář kostela a sochy před vchodem.

Hřbitov

Samostatný hřbitov pro Zalužany byl zřízen nákladem zalužanské obce r. 1880. Výstavbu hřbitova, jež byla dokončena až r. 1882, prováděl s velkými obtížemi stavitel František Pfeiffer.

Škola

Kolem r. 1780 si zalužanští zřídili soukromou školu. Nová školní budova se začala stavět r. 1860. Po roce 1910 byla přistavěna místnost pro třetí třídu, která ale byla již v r. 1915 uzavřena pro nedostatek učitelských sil. V roce 1947 byla školní budova zmodernizována. Když v r. 1975 poklesl počet dětí pod 15, byla škola zrušena. V dnešní

době je budova staré školy využívána zemědělskou společností jako administrativní budova a stavebně je v dosti neutěšeném stavu.

Do dějin poválečných....

Za první republiky a za protektorátu

Státní převrat a vznik samostatného Československa 28. října 1918 znamenal kvalitativní přelom v životě Čechů a Slováků, znamenal obnovu české státnosti a naplnění historické tužby, žít se Slováky v jednom státě.

V popřevratových dnech si zajistila postavení představitelka národa a zakladatelky republiky buržoazie, která svou vítěznou pozici uhájila i proti náporu revolučního dělnictva v prvních letech její existence.

Zřízením samostatného státu byly zajištěny základní podmínky pro rozvoj kultury a vzdělání a pro rozvoj hospodářský. Nebyla však uspokojivě vyřešena otázka vzájemného poměru Čechů a Slováků a po celou dobu trvání tzv. předmnichovské republiky byl veden ostrý politický boj mezi buržoazií jednotlivých skupin se slovenskými revizionisty a revolučním proletariátem.

Ve třicátých letech si československý stát jediný zachoval buržoazně-demokratický charakter. Po zhroucení a selhání politiky tzv. kolektivní bezpečnosti pod tlakem západních mocností se stalo Československo první obětí hitlerovského fašismu. Nakonec mnichovským diktátem zmrzačené Československo po prohlášení a odtržení samostatného slovenského státu bylo 15. března 1939 okupováno Německem a vymazáno z mapy Evropy.

Obecní majetek a obecní hospodářství

Zákonem z roku 1920 o zrušení veškerých práv starousedlých k užívání obecního statku se sice obecní jmění zalužanské obce nezvětšilo, ale zvýšil se podstatně jeho výnos.

Hned v roce 1921 nové zalužanské zastupitelstvo prodalo stavebně zchátralou obecní pastoušku čp. 40, která byla využívána jako obecní chudobinec, Josefu Šináglovi za 2000 Kč laciných poválečných peněz.

Hned nato roku 1922 koupila obec bývalou chalupu Vršeckovskou čp. 13 za 70 000 Kčs od tehdejších majitelů Jana a Anny Danielových s úmyslem, zřídit z obytného stavení čp. 13 po patřičné úpravě a přestavbě nový chudobinec, který by odpovídal potřebám velké obce, která v té době měla 750 obyvatel.

V dvacetiletém období trvání první či předmnichovské republiky se budovatelské a zvelebovací činnosti příliš mnoho pozornosti nevěnovalo. Obec mohla podnikat, udržovat a zvelebovat jen to, na co měla vlastní pohotové prostředky, nebo si musela na tyto akce vypůjčovat. Jen na určité, všeobecně prospěšné akce poskytoval stát malé příspěvky-subvence. O financování různých obecních investičních akcí ze státního rozpočtu se tehdy nikomu ani nesnilo. K tomu došlo až po roce 1948.

Okupace

Bylo by možno popisovat, jak se obcházela nařízení, aby nemusely být vyvěšovány nacistické Vlajky a prapory, o vzniku a činnosti vlajky, která i v Zalužanech měla své přívržence, o ustavení a nečinnosti Národního souručenství, o průběhu vynucovaných sbírek pro nacistické účely, o lístkovém a vázaném hospodářství, zemědělských dodávkách, nasazování mladých lidí na nucené práce, o hospodářské kriminalitě atd.

V posledních týdnech války na Jaře roku 1945, jak se stále od západu i od východu přibližovala fronta, byla státní silnice obcí probíhající, stále více přeplněna vojenskými a uprchlickými transporty, které byly napadány spojeneckými anglo-americkými hloubkovými letci.

Na samém konci války, těsně před osvobozením 29. dubna 1945 byly všechny osady, ležící při a na státní silnici od Milína až po Mirovice postiženy těžkým ostřelováním a bombardovacím náletem.

Nejvíce byly bombardováním postiženy Mirovice, kde přišlo o život 18 lidí a většina domů v městečku byla velmi silně poškozena. V sousedních Cerhonicích přišlo o život 7 lidí, Čimelice, Rakovice, Krsice, Lety, Šerkov a Zalužany byly postiženy požáry, jež byly způsobeny zápalnými bombami a shazovanými zápalnými destičkami.

Do základu shořela celá usedlost Stanislava Huleše, obytné stavení Františka Mráze, stáje Václava Novotného a částečně i některé budovy Biskupova dvora.

Ponuré období německé okupace v letech 1939-1945 se do zalužanských dějin zapsalo ztrátou pěti lidských životů.

Budovatelské a zvelebovací akce obecní

V žádné předcházející etapě dlouhé zalužanské historie nebyla nikdy tak vhodná doba k provádění všeobecně prospěšných a zvelebovacích prací, jako v době po slavném vítězství pracujícího lidu v únoru 1948

Po vzrušených revolučních dnech květnového národního povstání a postupném uklidnění vraceli se uspokojení občané k práci do obyčejných dnů mírového života.

Bylo třeba rychle zahladit a odstranit škody způsobené dlouhou válkou celému národnímu hospodářství. Byla vykonána peněžitá sbírka ve prospěch spoluobčanů, kteří byli postiženi požárem při náletu 29. 4. 1945. Sbírka vynesla 24 tisíc Kčs. Začalo se jednat o návratu zalužanských kostelních zvonů, o nichž bylo zjištěno, že se nacházejí až v Hamburgu.

Už v roce 1946 byly důkladně opraveny všechny obecní cesty, obnoveno vysazování obecního sadu a v roce 1948 provedeny nejnnutnější stavební opravy na získaném zámku.

V roce 1949 byla v nejsevernější části zámku ve II. patře upravena klenutá místnost na obřadní síň, v níž se od 1. ledna 1950 vykonávaly podle nového zákona o občanském právu povinné občanské sňatky, protože při MNV Zalužany byl zřízen obvodový matriční úřad. Postupně byly v obřadní místnosti konány významná výročí svateb a vítání občánků až do ledna 1977, kdy započala rozsáhlá oprava zámku. Od roku 1950 se v akci „Z“ začalo provádět odvodnění v obci budováním podpovrchových rourových stok především kolem průtahů státní silnice, ale i v jiných částech obce. Tato akce byla rozložena do několika let. Soustavně se pokračovalo v rozšiřování výsadby obecního třešňového sadu na Sázkách, kde např. jen v roce 1953 byly nově vysázeny celé 2 ha pudy. Během několika let byly do velmi uspokojivého stavu přivedeny pravidelnými opravami obecní cesty. V roce 1962 se přikročilo k definitivní úpravě spáleniště bývalého hostince "Na poště" čp. 53, který vyhořel v roce 1951. V roce 1963 byla provedena i oprava ohradní zdi hřbitova, na nějž byl zaveden vodovod a v zámeckém parku byl vybudován provizorní taneční parket.

V červenci r. 1964 se opět obnovila práce na kanalizaci v obci. Šlo o podpovrchovou kanalizaci k odvodu dešťové vody (nikoliv splaškové) v celé obci a práce se prováděly postupně až do r. 1973 i při provádění jiných akcí v obci. Na kanalizaci bylo použito 2700 metrů rour o průměru 30 až 80 cm. Náklady převyšovaly hodně přes 1 milión korun a hodně práce občanů. Současně s prováděním kanalizace byly prováděny živичné povrchy místních komunikací v obci.

V roce 1967 se provedla generální oprava místního rozhlasu, podstatně bylo rozšířeno veřejné elektrické osvětlení o několik světel a začalo se s postupným budováním chodníků. Tyto akce si vyžádaly 252 tisíc Kčs finančního nákladu a 1992 brigádnických hodin práce.

I v politicky vzrušeném roce 1968 byly provedeny potřebné úpravy v zámeckém parku, opraveno barokní sousoší na Vartě a 2 barokní plastiky před zámkem. Téhož roku se začalo také s přípravnými pracemi na budování silničního obchvatu státní silnice, která se před jižním okrajem vsi měla odklonit a minout obec po jejím západním okraji s napojením na původní silnici až v oblasti Varty a odbočky na Sázky. Soustavná pozornost byla věnována také místní části obce Sázám, kde rovněž byla vybudována kanalizace a vybudován vodovod. Včetně studně a vyasfaltování komunikace do Selce a na hlavní silnici.

Sotva byla jedna akce skončena, začalo se ihned zase s jinou. V roce 1973 byla dokončena přeložka státní silnice. V témže roce 1974 byla dokončena rekonstrukce elektrorozvodné sítě a zavedeno zářivkové veřejné osvětlení.

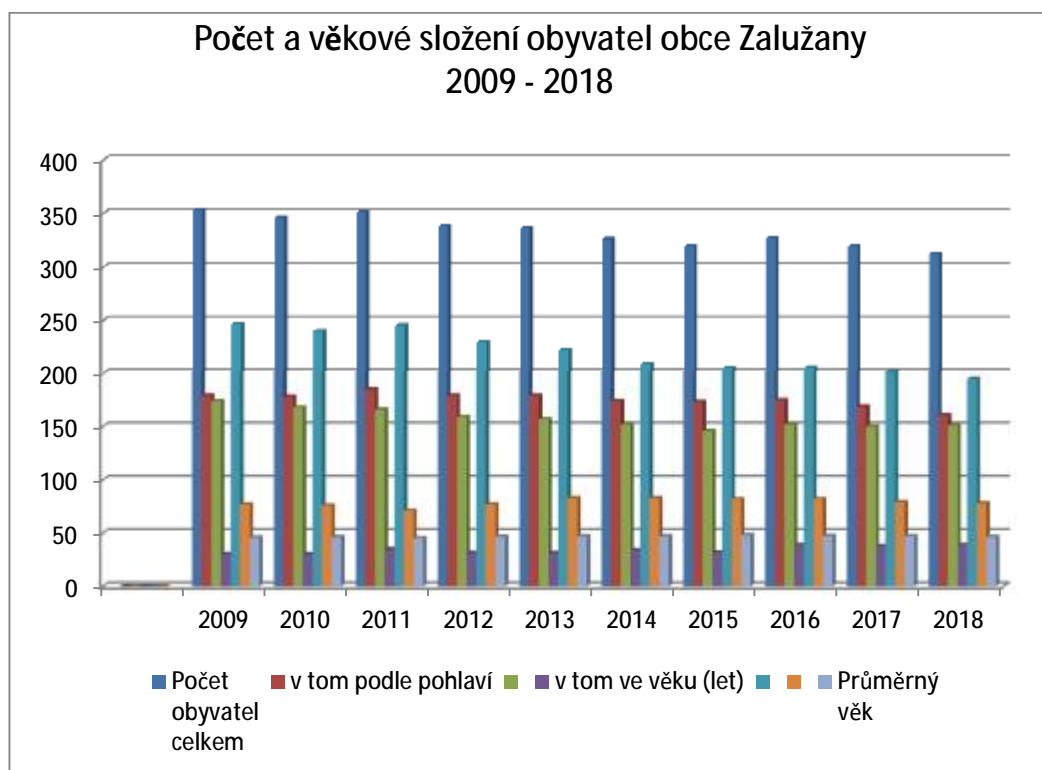
Vzhledem k tomu, že obec by neměla dostatek fin. prostředků na opravu zámku, bylo rozhodnuto postavit víceúčelovou budovu MNV. Její příprava začala v r. 1973 a proběhla od r. 1974, kde je požární zbrojnice, knihovna, klubovna, mandl, obřadní síň a kancelář MNV. Od ledna 1977 sídlí NV v nové budově. Fasáda, úprava prostranství a obřadní síň byla dokončena v r. 1977. Před budovou stojí socha „Mládí“ od ak. sochaře Hrušky. Po dokončení budovy MNV byla započata stavba mateřské školy, která byla dokončena během 2 let.

Obec Zalužany

V současné době žije v obci cca 320 obyvatel...

Počet a věkové složení obyvatel obce Zalužany 2009 - 2018

V průběhu let	Počet obyvatel celkem	v tom podle pohlaví		v tom ve věku (let)			Průměrný věk
		muži	ženy	0-14	15-64	65 a více	
2009	353	179	174	30	246	77	46,0
2010	346	178	168	30	240	76	46,4
2011	351	185	166	35	245	71	45,3
2012	338	179	159	31	230	77	46,8
2013	336	179	157	31	222	83	47,1
2014	326	174	152	34	209	83	47,2
2015	319	173	146	32	205	82	48,1
2016	327	175	152	39	206	82	47,4
2017	319	169	150	38	202	79	47,2
2018	312	161	151	39	195	78	46,7

Díky situování obce v relativní blízkosti podniků různých průmyslových odvětví, se tento počet drží na relativně stejné úrovni a není zaznamenán úbytek obyvatel vzhledem k migraci za prací či jiným důležitým faktorům života. Stav vývoje počtu obyvatel pak ukazují grafy znázorněné výše. Je pozitivní, že jednak zůstávají mladí lidé, kteří se v obci narodili, ale též přicházejí noví občané, jež se rozhodli spojit svůj život a život svých blízkých právě s naší obcí. Z tohoto pohledu je tedy velice důležité zajistit všem občanům obce co nejlepší podmínky k životu a žádným způsobem nenarušit trend rozvoje obce.

Občanská vybavenost

Občanská vybavenost je tvořena zařízeními, jejichž význam je velmi diferencovaný. Obec se snaží udržet je ve stavu, který umožňuje jejich využití pro účely, pro něž jsou určena.

Obecní úřad se nachází v centrální části obce na pomezí staré zástavby a novější zástavby zvané „sídliště“. Pro potřebu obecní správy plně vyhovuje. V přízemí budovy je možno si nechat zkrášlit svůj vzhled v kadeřnictví, navštívit obvodního lékaře a místní knihovnu. Dále v druhém patře můžete využít služeb zde umístěné matriky a obřadní síně. V budově obecního úřadu také sídlí místní Sbor dobrovolných hasičů a jednotka PO, která má zde zbrojnici se zásahovou technikou.

V budově bývalé mateřské školy je v provozu vyvařovna, která zabezpečuje stravování pro zemědělskou společnost, místní důchodce a pracující v blízkém okolí.

Dětské hřiště je volně přístupné všem obyvatelům se nachází v areálu bývalé MŠ – vyžaduje však také výraznější obnovu.

Místní knihovna je umístěna do prostor v budově obecního úřadu v centru obce. V roce 2007 v rámci projektu Internetizace knihoven získala nové počítačové vybavení.

V současné době je v knihovně k dispozici 2250 titulů, které jsou každým rokem doplňovány a obměňovány.

Budova staré školy je objektem, který je v současné době pronajímán Zemědělské společnosti k administrativním účelům. V současné době je budova v neutěšeném stavu vyžadující opravu střechy, hydroizolací, fasády – případně komplexní rekonstrukci.

Hřbitov se nachází na okraji vesnice při silnici ve směru na Prahu. Na hřbitově se nachází zrekonstruovaná kaple a částečně je opravena i hřbitovní zeď.

V obci je ordinace praktického lékaře, prodejna potravin, pohostinství, kadeřnictví,

- Ø obřadní síň
- Ø veřejná tel. stanice (pošta)
- Ø ubytování
- Ø holičství a kadeřnictví
- Ø lesnické práce
- Ø zednické práce
- Ø pokrývačské práce
- Ø autoservis
- Ø Letní tábor Bulovka
- Ø geodetické práce
- Ø výroba plastových oken
- Ø zemní práce
- Ø zpracování dřeva (katr)
- Ø zámečnické a kovářské práce
- Ø počítačové práce software, hardware
- Ø požární zbrojnice

Krajina a životní prostředí

K obci patří celkem cca 680 ha zemědělské půdy, z lesních porostů patří 86 ha lesů obci Zalužany. Lesy v okolí Zalužan mají vysokou kvalitu porostu (i když v posledních několika letech zasáhla lesní hospodářství rozsáhlá kůrovcová kalamita především na smrku a borovici, ale nejsou výjimkou ani napadené modřiny.) Vyskytuje se zde převážně opadavá vegetace, ale okolo vrchu Sosna a na Charvátské stráni jsou k vidění přestárlé borovice lesní. V okolí Vystrkova se nacházejí na svazích rokle přes 140 let staré obrovské smrky.

Na území Zalužan se nachází celkem 15 vodních nádrží v různě zachovalém stavu. V lomových nádržích je nashromážděno několik set m³ užitkové vody. Největší je rybník Březina (Vachanka) v povodí Zalužanského potoka. V lomových nádržích můžeme spatřit raka, mlouka skvrnitého, čolka obecného. V okolí Zalužan se na rybnících vyskytuje volavka popelavá a na loukách okolo Kozárovic loví čáp bílý.

Občanská vybavenost

Obec je vybavena sítí veřejného vodovodu a základní úpravny pitné vody – obec disponuje několika samostatnými zdroji pitné vody, ať jsou to kopané studny nebo hlubinné vrty – kvalita podzemní vody je velmi dobrá, ovšem je nutno podotknout, že se obec potýká s vyšší hodnotou dusičnanů v pitné vodě.

Dále je v obci vybudována čistírna odpadních s obecní kanalizační sítí.

Obec disponuje strojním vybavením pro údržbu obce a činnosti spojené se zabezpečením bezvadného chodu obce – příkladem, 2x traktor Zetor, kontejnerový nosič, zametač ulic, přívěsný štěpkovač, 2 x zásahový hasičský vůz.

Organizační útvary a složky obce

V obci pracuje několik organizačních složek, které zabezpečují organizované sdružování občanů a trávení volného času občanů všech věkových kategorií.

Dle počtu členů tou nejpočetnější je polek dobrovolných hasičů,

V rámci tohoto sdružení je vytvořena též zásahová jednotka, která v současné době patří mezi špičku zásahových jednotek ve Středočeském kraji. Mimo pravidelné soutěžní klání v rámci hasičského sportu se podílí na chodu obce organizováním různých společenských akcí a volnočasových aktivit pro děti. Další složky pak už jen jmenovitě: Myslivecké sdružení „Žďár“, Sdružení včelařů, a neoficiální sdružení přátel obce a zalužanských dětí.

Podnikatelské subjekty

V obci vyvíjí svoji aktivitu i několik podnikatelských subjektů. Několik z nich má své provozovny umístěny v bývalém areálu Hamira, později Jitona a.s. Nyní zde působí firmy vyrábějící autodíly, dále dřevovýroba a okenářská firma a další drobní podnikatelé.

Velkou společností je Zemědělská společnost a.s., která hospodaří cca na 2000 ha půdy a velice dobře se jí daří i v oblasti chovu hospodářských zvířat. V obci je několik dalších firem, které podnikají v oblasti autodopravy, autoservisu, stavební činnosti, zámečnictví, služeb aj. Tato oblast je pro obec významná, jelikož je zde potenciální možnost tvorby pracovních míst pro občany obce.

SWOT analýza obce

Cílem SWOT analýzy je identifikace interních silných a slabých stránek obce ve vztahu k příležitostem a hrozbám, jejichž nositelem je vnější prostředí.

SWOT ANALÝZA		FAKTORY	
		Pozitivní	Negativní
VLIVY	Interní	S Silné stránky	W Slabé stránky
	Externí	O Příležitosti	T Hrozby

SWOT		
Přednosti	S TRENGTHS (Silné stránky)	O PPORTUNITIES (Příležitosti)
	MOŽNOSTI Podmínky, kterými jsme schopni úspěšnou realizaci cíle podpořit <i>Co nám to usnadní?</i>	PŘÍLEŽITOSTI co bude zlepšeno, čeho bude realizaci cíle dosaženo <i>Co se tímlepší?</i>
Nedostatky	W EAKNESSES (Slabé stránky)	T HREATS (Hrozby)
	RIZIKA podmínky, které mohou dosažení cíle zmařit <i>Co nám to znesnadní?</i>	HROZBY které nás nutí realizovat, nebezpečné možnosti, které by nás čekaly <i>Co nás k tomu nutí?</i>
	Vnitřní	Vnější

SILNÉ STRÁNKY

- ü výhodná geografická poloha obce Zalužany na samé hranici Středočeského a Jihočeského kraje
- ü liniové stavby v neposlední řadě existence významného silničního uzlu v rámci stávající komunikace I/4 Strakonická, s křižovatkou Lety a nově budované rychlostní komunikace D4.
- ü slušná dopravní obslužnost autobusovými linkami v rámci dojíždění za prací, kulturou, sportem, službami a vzděláním
- ü dostatek pracovních příležitostí u firem působících v katastru obce i blízkém okolí
- ü nízká nezaměstnanost
- ü kvalitní technická infrastruktura – vlastní vodovodní síť a kanalizace ve správě obce
- ü fungující systém odpadového hospodářství a místo zpětného odběru
- ü zdravé životní prostředí
- ü nadstandardně fungující opěrná složka IZS – JSDHO, která je vybavena nejmodernější zásahovou technikou
- ü občanská vybavenost obce
- ü poštovní služby
- ü služby praktického lékaře v obci
- ü flóra a fauna v obci i v rámci obecního lesa

SLABÉ STRÁNKY

- ü nedostatek obecních pozemků zařazených v územním plánu pro rozvoj výstavby
- ü část budov ve vlastnictví obce ve špatném technickém stavu
- ü chátrající objekty v soukromém vlastnictví
- ü neexistence sportovišť a omezené množství míst pro aktivní odpočinek
- ü nedostatečné možnosti k sociálnímu a volnočasovému vyžití mládeže ať už registrované nebo neregistrované v některých místních volnočasových složkách
- ü zhoršená kvalita ovzduší v topné sezóně
- ü parkoviště – před domy, velké množství zaparkovaných automobilů v ulicích
- ü chybějící koncepce obnovy inženýrských sítí

PŘÍLEŽITOSTI

- ü udržení mladých lidí v obci a jejich trvalý pobyt-skrze silné zaměstnavatele v KÚ obce i blízkém okolí obce
- ü intenzifikace a vyšší efektivita v odpadovém hospodářství obce
- ü možnost získávání zdrojů financí z dotačních fondů pro rozvoj obce
- ü strategické plánování v rozvoji obce
- ü angažovanost obce v oblasti podpory nově zřizovaného a rekonstruovaného bydlení v katastru obce
- ü snižování energetické náročnosti budov s využitím dotačních fondů
- ü rozvoj sociálních služeb v obci pro dané cílové skupiny jako jsou senioři, osoby v přechodné krizi, zdravotně postižení, rodina, děti a mládež
- ü účelné využití veřejných prostranství pro relaxační či volnočasové aktivity obyvatel

HROZBY

- ü přírodní katastrofy-dlouho trvající sucha, větrné smrště, napadení lesů škůdci
- ü úbytek obyvatel ochotných aktivně se zapojit do dění obce
- ü nedostatečná kapacita prostor pro sport a volnočasové aktivity
- ü zvyšování ekologického zatížení intenzifikací zemědělství, automobilové dopravy, nadměrné používání chemických přípravků
- ü zvyšující se kontaminace zdrojů pitné vody a jejich nedostatek
- ü existence ekologické zátěže z minulých let (skládka bioodpadu)
- ü ohrožení spolupráce s církví v oblasti opravy památek i duchovních potřeb části obyvatel – přerušení bohoslužeb v místním kostele a jeho chátrání
- ü nárazová kriminalita v obci – především vykrádání usedlostí, stodol a rekreačních objektů

Strategická vize obce Zalužany

V roce 2025 by obec Zalužany měla dosáhnout stavu, kdy bude obcí s trvale rostoucím počtem obyvatel, která bude plně využívat všech výhod polohy venkovského bydlení spojeného se zázemím sousedících okresních měst Příbram (StK) a Písek (JK). Obec bude svým občanům poskytovat kvalitní, klidné a bezpečné bydlení včetně pestrého kulturního a společenského života v čistém a příjemném prostředí.

K naplnění výše specifikované vize je zapotřebí stanovení strategických rozvojových cílů, spolu s konkrétními aktivitami, které k naplnění cílů povedou.

Tato problematika bude jednotlivě řešena u každé z oblastí, které jsou ve strategickém plánu obce zahrnuty.

Oblasti rozvoje obce

Stěžejní oblasti rozvoje obce byly zvoleny tak, aby pokrývaly co největší spektrum občanského života. Je samozřejmé, že při stanovování dlouhodobých cílů se tyto oblasti budou určitým způsobem prolínat, což je u fungujícího organismu, jako je obec logické. Hranice mezi těmito oblastmi byly utvořeny jen proto, aby se zúžil pohled na problematiku spadající do jednotlivých témat.

Rodinná a bytová výstavba

Katastrální území obce umožňuje účelné rozšiřování rodinné výstavby. Na základě schváleného územního plánování jsou dnes prakticky plně obsazeny vytvořené stavební parcely ve vlastnictví obce, zájem o stavební místa v obci nás na jedné straně samozřejmě těší, na druhé straně značí určitou výzvu pro nynější i budoucí zastupitelstvo obce k vytváření dalších stavebních příležitostí.

Bytová výstavba ze strany obce je dlouhodobě neřešená problematika a z hlediska potenciálu obce se bez významných dotačních titulů v této oblasti zdá i nadále obtížně řešitelná.

Dlouhodobá vize

Obec plně využije příležitosti územního plánování a poskytne svým občanům příležitosti k výstavbě rodinných domů, vzniku nových parcelních míst, vybudování a rozšíření inženýrských sítí.

Cíle:

- ü ü Do konce roku 2020 obec zpracuje záměr vytvoření nových stavebních parcel dle stávajícího územního plánu
- ü Do konce roku 2021 obec zajistí vznik nového aktuálního územního plánu, který projde schvalovacím procesem a bude možno vyhovět potřebám občanů pro novou, především rodinnou výstavbu.
- ü ü Do konce roku 2023 obec připraví nové stavební parcely ve vybrané oblasti dle územního plánu k rodinné výstavbě – tj. rozšíří inženýrské sítě k pozemkům, které budou dle územního plánování zařazeny do plánu výstavby.

Občanská a technická vybavenost

Co se týče občanské vybavenosti, ta byla popsána výše v rámci sociodemografické analýzy obce. Dá se říci, že obec Zalužany disponuje širokou škálou svého vybavení, které poskytuje obyvatelům obce významné životní zázemí. Je jen dobře, že záměrem obce bylo vždy toto zařízení účelně spravovat a nemalými částkami přispívat na jeho provoz či zvelebování. Jedním z jasných příkladů je rekonstrukce a udržování parku ve středu obce. Z tohoto hlediska by si tedy obec měla nadále držet tento trend a ze zmiňované vybavenosti v žádném případě neslevovat, spíše naopak.

Dlouhodobá vize

Obec, nejen že bude udržovat svoji občanskou a technickou vybavenost na stejné vysoké úrovni, jak po stránce kvantitativní tak, i kvalitativní, v závislosti na potřebách obyvatel bude nadále hledat příležitosti k vytváření nových prvků sloužících ke spokojenosti obyvatel obce.

Cíle

- ü Do konce roku 2019 obec zrealizuje záměr rekonstrukce rybníku Dolejší na návsi.
- ü Do konce roku 2019 obec zrealizuje opravu obecních studní u staré školy a pod kostelem.
- ü Do konce roku 2022 obec zpracuje záměr a v případě dotační podpory i projekt na rekonstrukci budovy bývalé školy.
- ü Do konce roku 2020 obec provede základní rekonstrukci stodoly u bývalé školy a stanoví její účelné využití.
- ü Do konce roku 2022 obec zpracuje záměr zateplení a vnitřní úpravy budovy bývalé mateřské školy.

Obec Zalužany

- ü Vzhledem k plánované rekonstrukci venkovní vedení společností ČEZ, zastupitelstvo plánuje rekonstrukci veřejného osvětlení a rozhlasu, které bude v rámci plánovaných výkopových prací položeno do země. Akce je plánována na rok 2021.
- ü Do konce roku 2024 plánuje obec dokončit rekonstrukci hřbitovní zdi, kde velkou roli bude hrát stav starých lip, které nynější zeď stavebně narušují.
- ü Do konce roku 2022 obec zajistí rekonstrukci hlavní obecní vodárny a vodárny v části obce Sázka a příslušnou úpravnou pitné vody pro dlouhodobé nejvyšší kvality pitné vody.
- ü Do konce roku 2025 obec zajistí novou pokládku asfaltových povrchů v části obce Sázka.

- ü Do konce roku 2026 obec společně se spoluvlastníkem objektu-Areál občanské vybavenosti – KD-sál, restaurace, obchod zpracuje záměr na rekonstrukci společných prostor, terasy se schodištěm a obvodových konstrukcí.

Školství a vzdělávání

Předškolní a školní vzdělávání dětí je realizováno skrze školy v okolních obcích, převážně v obci Chraštice.

Cíle:

obec bude i nadále aktivně a pravidelně přispívat na vzdělávání dětí a občanů institucím, které vzdělání zajišťují.

Životní prostředí, Ekologie, odpady

Obec již svým situováním v krajině určitým způsobem zaručuje příjemné podmínky pro život z hlediska životního prostředí. Dá se říci, že vybudovaný systém odpadové problematiky do značné míry zamezil a nadále zamezuje tvorbě černých skládek odpadu (i když i toto nepochopitelné jednání některých občanů se občas objeví). Změna legislativy však před obec staví nelehká rozhodnutí týkající se právě této problematiky. Co se týče ovzduší, samozřejmě i Zalužany se potýkají s někdy až nedýchatelnými podmínkami v zimních měsících. Tento nešvar však padá převážně na vrub majitelů kotlů, které spálí vše.

Do oblasti životního prostředí určitým způsobem spadají i tzv. zelená prostranství, o která obec již plno let pečuje. Tyto plochy pak plní minimálně dvě funkce. A to jak funkci estetickou, tak funkci relaxačních míst pro obyvatele.

Dlouhodobá vize

Zachovat v obci příznivé životní prostředí vhodně zvoleným ekologickým programem.

Cíle:

- ü Do konce roku 2022 obec vhodnými pobídkami občanům zajistí snížení o 20 % používání lokálních kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy
- ü Do konce roku 2022 odstraní prohřešky minulé doby, které se týkají různých skládek, vhodným opatřením pak úplně zamezit tvorbě tzv. skládek černých
- ü Do konce roku 2025 obec zpracuje záměr revitalizace vodní plochy rybník pod Černou skálou
- ü Do konce roku 2024, kdy již nebude možné skládkování komunálního odpadu – obec zpracuje studii a záměr pro nakládání s komunálním odpadem produkovaným občany obce, např. přes systém ZEVO-dle příslušné národní i evropské legislativy.
- ü Průběžně revitalizovat zasažené lesní porosty kůrovcovou kalamitou a suchem – vhodným způsobem postupně nahrazovat nevhodnou skladbu porostů dle plánu zalesnění a doporučení lesního hospodáře.
 - ü Do konce roku 2026 obec zpracuje záměr revitalizace třešňového sadu pod částí obce Sázka.

Bezpečnost občanů

Jsme přesvědčeni o tom, že obec Zalužany můžeme považovat za bezpečné místo pro život jejích občanů. Z dlouhodobého hlediska se obec neseťká s určitými opakujícími se projevy závažného protiprávního jednání ze strany obyvatelů obce. Otázky z hlediska bezpečnosti tedy budou směřovat spíše do oblasti bezpečného provozování obecního majetku. Hlavním pilířem bezpečnosti v obci z hlediska zabezpečení před negativními vlivy počasí a mimořádnými událostmi je zásahová hasičská jednotka obce, která disponuje nejmodernější technikou a vybavením.

Důležitou oblastí je zde i otázka zabezpečení a ochrany obyvatel obce před již dobře známými nájezdy podomních prodejců a podvodným jednáním především vůči starším občanům obce.

Dlouhodobá vize

Obec bude nadále realizovat veškerá dostupná opatření k tomu, aby i v budoucnu byla místem, kde se nejenom její stálý obyvatelé, ale i návštěvníci cítí bezpečně.

Cíle

- ü Do konce roku 2026 obec zabezpečí většinu budov v její správě skrze elektronické zabezpečovací zařízení, které bude na vhodných místech doplněno bezpečnostními kamerami.
- ü V průběhu let 2019 - 2029 obec zajistí efektivní fungování výjezdové hasičské jednotky obce, pro ochranu obyvatel a řešení mimořádných událostí.

Zájmová činnost a volný čas

S vývojem moderní společnosti se volný čas v životě člověka stává stále více preferovanou složkou. Také tato oblast si tedy zaslouhuje úvahu o svém rozvoji i z hlediska, že referenční skupiny, které (nejenom) děti navštěvují, formují lidskou osobnost daleko větší mírou, než si uvědomujeme. Proto ani zde nemůže být obec lhostejná k tomu, v jakém prostředí a za jakých podmínek volnočasové aktivity, ať už organizované či nikoli, probíhají.

Dlouhodobá vize

Obec bude nadále podporovat činnost nebo vznik nových organizačních sdružení, jakož to i neorganizovaných uskupení, která nebudou vykazovat protiprávní jednání či jednání proti dobrým mravům, dle možností obec zabezpečí podmínky a prostory pro jejich činnost.

Cíle

- ü Do konce roku 2022 obec vytvoří relaxační multifunkční plochu v prostorách, parku pro volnočasové aktivity spíše neorganizovaných skupin obyvatel
- ü Do 2020 zpracuje záměr pro odkup vhodného pozemku (travnatý povrch) pro sportovní aktivity – fotbal, požární sport, trénink psů aj.
- ü V průběhu období 2019 – 2029 obec umožní využití sálu kulturního domu pro sportovní a volnočasové aktivity v zimních obdobích v čase, kdy je sál KD nevyužíván.
- ü Do konce roku 2020 obec zpracuje záměr vybudování / rekonstrukci dětského hřiště na zahradě bývalé mateřské školy.
- ü Do konce roku 2020 obec zpracuje studii využitelnosti multifunkčního hřiště s umělým povrchem.

Realizace strategického plánu rozvoje obce

Po schválení strategického plánu zastupitelstvem obce bude pokračováno v již započatých investičních akcích a nově zahájena příprava projektů a podkladů k plnění jednotlivých cílů. Součástí přípravy bude jako nejdůležitějším a prvotním krokem zajištění financování a především zjištění možností využití dotací z EU a z národních dotačních programů.

Jednotlivé cíle a jejich financování musí být hodnoceny v celém kontextu aktuálního rozpočtového výhledu obce.

Podmínky úspěšné realizace Strategického plánu rozvoje obce Zalužany

1. Lidské zdroje

Organizační zajištění realizace plánu rozvoje obce spadá do kompetencí zastupitelstva obce. Pověření členové informují o průběhu realizace plánu a jednotlivých cílů. Starosta obce vystupuje ve všech záležitostech jako statutární zástupce obce. Zastupitelstvo obce rozhoduje o případném zajištění jednotlivých projektů i jinými osobami než zaměstnanci obecního úřadu, případně institucemi na základě smluvního vztahu.

2. Zdroje financování a jejich zajištění

Podmínkou pro realizaci strategického plánu rozvoje obce je dostatečné finanční zajištění jednotlivých záměrů a cílů. Prioritou obce je maximální využití prostředků získaných z dotačních titulů a prostředků poskytovaných ministerstvy a Středočeským krajem. Dalším úkolem bude do financování dále zapojit místní podnikatelský sektor, případně i občany. Do financování jednotlivých cílů budou samozřejmě zapojeny vlastní zdroje obce doplněny čerpáním účelových investičních úvěrů.

3. Zdroj podpory – občané

Předpokladem úspěchu při realizaci jednotlivých záměrů je občanská podpora. Ta se neobejde bez důkladné informovanosti o záměrech a celém strategickém rozvojovém plánu. Občanská podpora by se vhodným zapojením občanů do rozhodování měla stát i jejich spoluzodpovědností za realizaci plánu i jejich dalších představ o budoucnosti obce.

Závěr

Strategický rozvojový plán v této podobě se svým schválením nestává určitým dogmatem, ale je stále živým dokumentem. Vzhledem k neustále se měnícím politickým, ekonomickým, legislativním a sociálním podmínkám ve společnosti a v naší obci, ale též s přihlédnutím k měnícím se trendům a preferencím v lidském životě, by měl být po určitých obdobích revidován, vyhodnocován a vhodně aktualizován.

Záleží tedy pouze na nás, zda se výše uvedené vize stanou pouze tím, co je napsáno, nebo zda se stanou určitým vodítkem v dlouholetém a účelném rozvoji obce.

Schvalovací doložka

Strategický rozvojový plán obce ZALUŽANY na období 2019 –2029

byl zastupitelstvem obce Zalužany schválen jako součást základních dokumentů obce na
řádném veřejném zasedání zastupitelstva dne: 8. srpna 2019

Pro přijetí hlasovaly: 7

Proti přijetí hlasovaly: 0

Zdrželi se hlasování: 0

Občané obce byli se strategickým rozvojovým plánem seznámeni a měli se k němu
možnost vyjádřit na OÚ a EÚD od 4. 7. – 8. 8. 2019

starosta obce